

Delali smo dobro

Polletni rezultati gospodarstva naše občine kažejo, da bo treba več izvažati

Izvršni svet občinske skupščine je na svoji seji 9. 9. 1986 obravnaval informacijo o poslovanju organizacij združenega dela s področja gospodarstva občine v prvem polletju in ugotovil, da se nadaljuje nekatera ugodna gibanja iz začetka leta.

V prvem polletju je gospodarstvo občine doseglo nadpovprečne finančne rezultate v primerjavi z mestom Ljubljana in republiko Slovenijo, povečalo obseg industrijske proizvodnje, medtem ko so se na področju zunanjetrgovinske menjave neugodni trendi poslabšali. Celotni prihodek se je povečal za 101 odstotek, kar je več kot v Ljubljani (+ 92%) in Sloveniji (+ 93%), dohodek pa je bil v občini večji za 135%, v mestu pa se je povečal za 127% in v republici za 116%. Dosežene rasti finančnih rezultatov so višje od rasti cen v opazovanem obdobju, kar potrjuje, da je bila dosežena realna

rast družbenega produkta.

Izvršni svet je ugotovil, da se v letu 1986 ohranja realna rast industrijske proizvodnje iz leta 1985, kar je pomembno glede na delež, ki ga ima industrija v celotnem gospodarstvu občine. V letošnjih šestih mesecih so OZD s področja industrije izdelale za 5,2 odstotka več proizvodov kot v enakem lanskem obdobju, kar je več od načrtovane 4-odstotne rasti in hkrati več od dosežene rasti v Ljubljani in Sloveniji. Še posebej je zadovoljivo, da so se ob hkratnem povečanju proizvodnje zaloge blaga zmanjšale za 14 odstotkov. Ob 2-odstotni rasti števila zaposlenih v industriji občine se je realno povečala tudi produktivnost dela.

Izvršni svet je že obravnaval analizo osebnih dohodkov in skupne porabe in ugotovil, da se resolucijske usmeritve in zakonska določila za to področje skoraj v celoti uresničujejo. Rast

sredstev za osebne dohodke in skupno porabo zaostaja za rastjo dohodka, sredstva za akumulacijo pa so se sicer povečala, ni pa bila dosežena rast akumulacije v dohodku. Po posebni preučitvi in ob upoštevanju vseh kriterijev je bilo v občini ugotovljeno 16 organizacij prekoračiteljev, ki bodo preveč izplačane osebne dohodke bodisi poračunale, bodisi uskladile s rastjo dohodka do devetih mesecev oz. do konca letošnjega leta.

Pomemben dosežek močanskega gospodarstva v prvem polletju 1986 je tudi 51-odstotno zmanjšanje zneska izgub v primerjavi z lanskim obdobjem

tako, da izgube predstavljajo le 6,7 odstotka izgub ljubljanskega gospodarstva. Tri OZD, ki so poslovale z izgubo (Žito TOZD Mlini, Sap TOZD Turbus, IBT TOZD Projektivni biroji), morajo v okviru predsanacijskega postopka sprejeti program ukrepov za odstranitev vzrokov za motnje v proizvodnji.

Izvršni svet je ocenil, da je za razliko od drugih področij stanje na področju zunanjetrgovinske menjave zaskrbljujoče, saj je bil konvertibilni izvoz v prvem polletju kar za 18 odstotkov manjši kot v enakem lanskem obdobju. Zato je predviden sklic večjih izvoznih organizacij združenega dela z namenom, da ugotovijo vzroke takega stanja in opredelijo potrebne aktivnosti za boljše realizacijo s planom zastavljenih ciljev. Zmanjšanje izvoza bo namreč imel za posledice manjše uvozne pravice OZD v naslednjem letu in s tem ogrozil normalen potek izvoza, v skrajnem primeru pa tudi celotne proizvodnje.

JANKO KRAMŽAR

(Foto: Dušan G.)

TEDEN OTROKA

Da bo tudi jutri življenje

Pred nami je teden otroka. Ob tem vsako leto napravimo obračun: kaj smo starejši, torej starši, člani družine, vzgojitelji in člani družbe storili za srečo in zdrav razvoj mlade generacije. Skrb za otroka je merilo naše osebne in družbene zavesti. Torej je ena izmed naših osnovnih dolžnosti zagotavljati pogoje, ki bodo vsem otrokom nudili enake možnosti vzgoje in izobraževanja, zdravstvenega, socialnega in drugega varstva ter seveda občutek varnosti in ljubezni.

Res je, to ni lahko. Živimo v času, ki terja od nas veliko napora. Varčevati moramo in se marsičemu odpovedati. Vendar, otroci nam bodo našo skrb povrnili s svojim veseljem in zaupanjem v nas.

V krajevnih skupnostih delujejo društva prijateljev mladine, ki združujejo krajane v delu z otroki in za otroke. S svojimi prizadevanji za razvoj družbene predšolske, šolske in izvenšolske ter družinske vzgoje društva povezujejo interese otrok in staršev ter družbe. Žal povsod ni tako. Zato si prizadevamo, da bi v okviru delovanja krajevnih konferenc socialistične zveze delovnega ljudstva ustanovili društvo prijateljev mladine prav v vsaki krajevni skupnosti.

V teh dneh v Ljubljani potekajo javne razprave o četrtem samoprispevku za izboljšanje in varovanje okolja. Pogovorili se bomo o vprašanih, ki so se nam v preteklosti zdela premalo pomembna. Vendar, ko se bomo odločali ZA, bo to odločitev za nas in naše najmlajše. Geslo »da bo tudi jutri življenje« nas opominja, da smo za to jutrišnje življenje odgovorni že danes.

V tednu, ki je pred nami, bomo skrbi za otroka posvetili nekaj več misli in besed. Vendar pa je ta skrb nenehno v naši zavesti, je del našega vsakdanjega življenja in dela. Saj so zdravi in srečni otroci naše veselje in naš ponos — naše največje bogastvo.

Anton Bizjak

1. OKTOBER 1986
13. ŠTEVILKA

BREZPLAČNO
XXVII. LETNIK

MAŠA

SKUPNOST

glasilo SZDL ljubljana moste-polje

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE

Kakovost gostinskih storitev še ni zadovoljiva

Zbori občinske skupščine so pred tednom dni, zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti na skupnem zasedanju, družbenopolitični zbor pa ločeno, obravnavali kot osrednji točki dnevnega reda položaj in razvojne možnosti gostinstva ter štipendijsko politiko v naši občini. Kot je v navadi so bila tudi tokrat prva na vrsti delegatska vprašanja, postavili pa so jih predstavniki krajevnih skupnosti Zadvor, Smartno, Zadobrova-Sneberje, Selo, Vevče-Zg. Kašelj in Lipoglav ter delovna organizacija Papirnica Vevče.

OB TEDNU UPOKOJENCEV

Sončna, polna jesen

Izvršni odbor zveze društev upokojencev naše občine se je dolgo trudil, da bi dobili prostore, kjer bi moglo družabno življenje naših upokojencev zaživeti v pravem smislu in potrebah.

To se je uresničilo v našem IX. tradicionalnem tednu upokojencev dne 25. septembra 1986, ko smo v Fužinskem naselju, Archinetova ul. 15 (stanovanjski blok upokojencev, kjer je bilo nov dostojen dom 64 stanovanj), odprli tudi klubske prostore z čajno kuhinjo. Tu se bo odslej odvijalo družabno življenje ob pitju kavnice, igranju šaha, tovariških srečanjih, itd.

23. septembra 1986 smo imeli v teh prostorih tudi občni zbor zveze društev upokojencev naše občine, kjer smo pregledali naše delo preteklih štirih let.

Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je bila naša društvena dejavnost kar uspešna. Posvetili smo zelo veliko truda reševanju socialnega položaja naših članov. Ob pomoči Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v znesku 27 milijard in 100 milijonov starih dinarjev in nekaj tudi iz sredstev Stanovanjske skupnosti Ljubljana, se je zgradilo in obnovilo z razdeljevanjem teh sredstev in stanovanj je imela naša občinska društvena komisija ogromno odgovornega dela.

Svoje delo pa smo posvetili tudi kulturi in športu. Predvsem rekreativnemu.

Dosegli smo tako v mestni kot republiški konkurenci prvenstvene uspehe v streljanju, kegljanju, balinanju in naboranju gob. Da še posebej ne omenjamo našega pevskega zbora, ki je v šestipolletnem obstoju zapel že na 82 javnih nastopih.

Občinska zveza društev upokojencev šteje 12 društev, ki vsa delujejo v istem smislu in za isti namen. Ob tem prirajajo društva upokojencev tudi mesečne turistične izlete po Sloveniji, kjer spoznavamo lepote naše ožje, pa tudi širše domovine.

Ob zaključku bi navedel še to, da smo naš tradicionalni IX. teden upokojencev občine Lj. Moste-Polje zaključili s svečano akademijo 25. septembra 1986 ob 17. uri v Domu »Spanski borci« v polno zasedeni dvorani.

Se nekaj je potrebno, da napišem. V naši občini je okrog 8500 upokojencev, v naša društva pa jih je včlanjenih le okrog 5000, zato v naše članske vrste vabimo še vse druge upokojence, da se nam pridružijo, da bomo čim bolj skupno, vsem koristno in družabno preživljali te naše dni.

CIRIL TRAVEN

Kot je povedala v uvodni obrazložitvi predsednica komiteja za družbeno planiranje in gospodarski razvoj naše občine Nina Jevšnik je bila analiza sedanjih razmer in razvojnih možnosti v gostinstvu pripravljena zato, da bi dobili celovit in poglobljen vpogled v to dejavnost, ki h prihodu občine prispeva le 0,3 odstotka (mišljeni so ozdi v družbenem sektorju), zaposluje

(nadaljevanje na 2. strani)

S SEJE OBČINSKE KONFERENCE SZDL

Javna razprava podprla program četrtega samoprispevka

V četrtek, 25. septembra, so se delegati občinske konference SZDL na seji, v veliki skupščinski dvorani, posvetili analizi javne razprave o osnutku programa IV. samoprispevka, informaciji o znanstvenoraziskovalnem delu, inovacijski dejavnosti in tehničnih izboljšavah ter osnutku spremembe pravil in poslovnika občinske organizacije SZDL.

Ocena pravkar zaokrožene javne razprave o osnutku IV.

samoprispevka je bila vsekakor osrednja točka dnevnega reda; podal jo je Janez Lah, predsednik OK SZDL; pri delegatih je sprožila tudi največ razprave.

(nadaljevanje na 4. strani)

ČLAN PREDSEDSTVA CK ZKJ FRANC ŠETINC NA OBISKU V NAŠI OBČINI

Poudarek dela komunista je na akciji

V prejšnji številki časopisa smo že poročali, da se je član predsedstva CK ZKJ Franc Šetinc 8. septembra mudil v naši občini. Dopoldne se je pogovarjal z občinskim vodstvom družbenopolitičnih organizacij, skupščine in izvršnega sveta o gospodarskih in družbenih razmerah v občini ter o nalogah komunistov na tem področju, nato pa je obiskal Papirnico Vevče. V tej delovni organizaciji, ki je največji izvoznik v naši občini, si je ogledal proizvodnjo, potem pa se je s člani akcijske konference ZK in predstavniki te tovarne zadržal v nekaj več kot dvehurnem pogovoru. V njem so se dotaknili poslovanja, inovativne dejavnosti, osebnih dohodkov, samoupravne organiziranosti, razvoja tovarne, prekinitve dela, zlasti podrobno pa so spregovorili o izvozu in o predpisih s tega področja. Sestanka akcijske konference so se udeležili še predsednik MK ZKS Ljubljana dr. Iztok Winkler, članica CK ZKS Viktorija Avreljo in predstavniki naše OK ZKS: predsednik Ivan Kuhar, sekretar predsedstva Franjo Vinko, izvršni sekretar Radivoj Jesenšek in člana Jovan Pjevič in Jože Žibert.

Vevška Papirnica izvažava v 40 držav, v glavnem na konvertibilna področja. Lani so na tuje prodali 51 odstotkov svojih izdelkov, v letošnjem letu pa teh števil ne bodo dosegli, čeprav je oskrbljenost s surovinami in rezervnimi deli boljša kot je bila minula leta. Vzrok je v tem, da za svoje izdelke doma iztržijo več

kot v tujini. Zadnja leta so zaradi prepovedanega uvoza opreme v proizvodne naprave vlagali bolj malo. Njihova panoga pa je kapitalno intenzivna, kar pomeni, da morajo vsakih osem do deset let temeljito posodobiti proizvodnjo. Zato so zadnje čase opažali, da pričenjajo zaostajati, na sve-

(nadalj. na 2. strani)

SERGEJ KRAIGHER MED KOMUNISTI TEOLA

Osnovne organizacije ZK se preveč ukvarjajo z vsakodnevnimi težavami

STRAN 3

Član predsedstva CK ZKJ Franc Šetinc si je z zanimanjem ogledal proizvodnjo v Papirnici Vevče. Ob koncu ogleda je dejal, da je dobil dober vtis o organiziranosti dela v tej delovni organizaciji. (Foto: D. J.)

•• ČETRTI SAMOPRISPEVEK V LJUBLJANSKIH OBČINAH ZA VAROVANJE IN IZBOLJŠANJE OKOLJA ••

● S SEKCIJSKIH RAZPRAV O PROGRAMU IV. SAMOPRISPEVKA

Sanacija TE-TO Ljubljana je potrebna

V kulturnem domu Španski borci sta bili kar dve od štirih sekcij, ki jih je v zvezi z javno obravnavo osnutka četrtega samoprispevka v Ljubljani pripravila naša občinska konferenca SZDL. Bilo je pričakovati, da se bo vsaj za prvo od njih, namenjena je bila namreč pogovoru o ekološki sanaciji Toplarne Ljubljana, povabilu socialistične zveze odzvalo kar največ prebivalcev Most, Sela, Štepanjskega naselja, Fužin in tudi drugih, saj se že dlje časa vrstijo pritožbe glede obratovanja tega energetskega objekta. Ugotovljeno je tudi, da je v bližini Toplarne obo-

levnost otrok na dihalih še večja kot drugje v občini, prašni delci in dimni plini pa onesnažujejo tudi druge ljubljanske občine. Ta sekcija je bila tudi priložnost namreč izvedeti, kako in kdaj bo sanacija potekala, povedati svoje pomisleke ali drugačno mnenje glede rešitve tega problema in dobiti odgovore na postavljena vprašanja.

V razpravi se je pokazalo, da je sanacija Toplarne Ljubljane nujno potrebna. Navzročiti tudi niso imeli pripomb na program četrtega samoprispevka, zanimalo pa jih je, zakaj je vanj vključeno tudi grajsko pobočje.

Ekološka sanacija TE-TO Ljubljana obsega vgraditev naprav za čiščenje dimnih plinov in postavitev novega 180 metrov visokega dimnika. To naj bi stalo okoli 6,5 milijard dinarjev, nekaj manj kot 54 odstotkov tega zneska naj bi financirala samoprispevek, drugo pa energetska skupnost Ljubljane in Toplarna, nekaj pa bi bilo tudi posojil. Hkrati z ekološko sanacijo bo potekala tudi tehnološka sanacija kotlov, denar zanjo pa bodo zbrali v okviru Elektrogozdarstva Slovenije.

Menili so da bi morali za take objekte, kot je na primer Toplarna, najti že prej druge vire financiranja. Bilo je tudi nekaj mnenj in pripomb, ki niso bila v neposredni povezavi s Toplarno in samoprispevkom; tako so denimo spraševali, kdaj bodo nameščeni toplotni števci in termometri, saj zdaj marsikdo, ker je plačevanje pavšalno, ne varčuje z energijo. Zanimalo so se tudi za gradnjo podhoda v podaljšku Proletarske ceste. Zvedeli so, da lahko natančen odgovor najdemo v Delegatski tribuni; podhoda pa bodo pričeli graditi novembra letos.

D. J.

● Stališča in sklepi sekcije razprave o sanaciji vodnih virov, Dolsko 10. 9. 1986

UDELEŽENCI SEKCIJE SO PO STROKOVNI RAZLAGI O SANACIJI VODNIH VIROV SPREJELI NASLEDNJA STALIŠČA, POBUDE IN SKLEPE:

1. V program samoprispevka IV so vključeni prepotrebni objekti vodovoda, ki bodo izboljševali in povečevali varnost oskrbe in delovanje sistema, zaščito varstvenih pasov vodnih virov, izgradnjo lokalnih vodovodnih sistemov in sanacijo lokalnih vodovodov, zatorej ekološko naravnost programa samoprispevka IV, ki se nanaša na zagotavljanje kvalitetne pitne vode, podpiramo.
2. Program samoprispevka IV, ki vključuje sanacijo vodnih virov, pa ne odvezuje od izvajanja rednega programa za zagotavljanje zdrave pitne vode.
3. Čeprav načelno podpiramo program sanacije vodnih virov v okviru samoprispevka IV, vendarle kaže nekatere objekte vključiti v program samoprispevka IV še primarno vod.
4. Velik problem predstavlja tudi vodovod Zagorice, ki ga ne moremo urediti iz vodovoda Križevska vas, tako je treba, da ga vključimo v program samoprispevka IV.
5. Črpalnice Dolsko je v neposredni bližini prometne zasavske žile. V okviru programa zaščite varstvenih pasov vodnih virov bi bilo treba razmisлити o zaščiti omenjenega črpalnice, oziroma kako bi Dolsko povezali z mestnim vodovodom.
7. Za objekte v Vinjah, mimo katerih gre tlačni vod, pa niso priključeni nanj moramo načrtovati sredstva v okviru programa samoprispevka IV.

D. J.

varovanje okolja in odstranilo onesnaževalce.

5. Občani, ki torej niso odklonili ne samoprispevka ne programa samoprispevka v celoti, oziroma odklonilo stališče ni bilo izraženo, so vendar dosejati v javni razpravi o vseh pripombah podkrepi potrebo po takšnem programu in združevanje družbenih sredstev za osebnimi sredstvi. Zahtevajo pa hkrati garancijo za kvaliteto izvedenih aktivnosti, kvalitetno uporabo sredstev, družbeni nadzor nad izvajanjem programa in uporabe sredstev in seveda tudi kompletnost izvedenega programa. Ni mogoče pristajati, da bi med aktivnostmi v IV. samoprispevku kakorkoli poskušali zmanjševati obseg posameznih programov.

To je izrecna zahteva občanov, ki vztrajajo pri programih in tudi njegovi kompletni izvedbi. Zato so tudi izrazili zaskrbljenost, ali smo sposobni tako zahtevan program in zahtevno finančno konstrukcijo desetih finančnih virov

naša na sistem v celoti in dokazuje z neobvladovanjem gospodarskih tokov, z neuspešno stabilizacijo, slabšanjem socialne varnosti ob stalnem, občutnem naraščanju cen, najbolj zaskrbiljujoča ugotovitev.

2. Obveščanje, predvsem pa njegova kvaliteta, ki pa ima osnovo v strokovni informaciji, ni zadovoljivo, čeprav je aktivnost predvsem Dnevnik in Radio Glas Ljubljane občutna in stalna. Odsotnost je pri drugih sredstvih javnega obveščanja občutna in to še predvsem pri televiziji. Vendar kljub temu ni mogoče slabe udeležbe napraviti slabi ali slabši kakovosti obvestil, ki so jih dobila vsa gospodinjstva. Poudariti pa je treba, da smo hkrati tudi z občinskim glasilom vsa gospodinjstva obveščali o aktivnostih in rezultatih javne razprave.

3. Komunalna skupnost in komunalne organizacije niso pokazale sposobnosti, da bi delo opravile kvalitetno. Pogosto spreminjanje že sprejetih programov, slabo delo in organiziranost, nekoordinirano delo z drugimi OZD, ki ga je bilo mogoče posebej spremljati ob gradnji Zaloške ceste, ta trenutke ne daje garancije za kvaliteto uredništev programa.

4. Program samoprispevka IV ne more nadomestiti stalne skrbi za varovanje okolja in ne naprav za čiščenje in uvajanje boljših, kvalitetnejših tehnologij v organizacijah združenega dela, ki niso vključene v program IV. samoprispevka. Zato je toliko pomembnejša stalna skrb za varovanje okolja in dolžnost organizacij združenega dela, da v skladu s skupnimi družbenimi stališči z neposrednimi programi in plani zagotove kvalitetnejše

● Stališča sekcije razprave o ekološki sanaciji Termoelektrarne-toplarn Ljubljana, 11. 9. 1986 v kulturnem domu Španski borci

UDELEŽENCI SEKCIJE SO PO STROKOVNI RAZLAGI O EKOLOŠKI SANACIJI TERMOELEKTRARNE-TOPLARNE SPREJELI NASLEDNJA STALIŠČA:

1. Ekološko naravnost sanacije Termoelektrarne-toplarn podpiramo upoštevajoč pripombe iz razprave.
- Obveščanje, predvsem pa njegova kvaliteta, ki pa ima osnovo v strokovni informaciji, ni zadovoljivo, čeprav je aktivnost predvsem Dnevnik in Radio Glas Ljubljane občutna in stalna. Odsotnost je pri drugih sredstvih javnega obveščanja občutna in to še predvsem pri televiziji. Vendar kljub temu ni mogoče slabe udeležbe napraviti slabi ali slabši kakovosti obvestil, ki so jih dobila vsa gospodinjstva. Poudariti pa je treba, da smo hkrati tudi z občinskim glasilom vsa gospodinjstva obveščali o aktivnostih in rezultatih javne razprave.
3. Komunalna skupnost in komunalne organizacije niso pokazale sposobnosti, da bi delo opravile kvalitetno. Pogosto spreminjanje že sprejetih programov, slabo delo in organiziranost, nekoordinirano delo z drugimi OZD, ki ga je bilo mogoče posebej spremljati ob gradnji Zaloške ceste, ta trenutke ne daje garancije za kvaliteto uredništev programa.
4. Program samoprispevka IV ne more nadomestiti stalne skrbi za varovanje okolja in ne naprav za čiščenje in uvajanje boljših, kvalitetnejših tehnologij v organizacijah združenega dela, ki niso vključene v program IV. samoprispevka. Zato je toliko pomembnejša stalna skrb za varovanje okolja in dolžnost organizacij združenega dela, da v skladu s skupnimi družbenimi stališči z neposrednimi programi in plani zagotove kvalitetnejše

varovanje okolja in odstranilo onesnaževalce.

5. Občani, ki torej niso odklonili ne samoprispevka ne programa samoprispevka v celoti, oziroma odklonilo stališče ni bilo izraženo, so vendar dosejati v javni razpravi o vseh pripombah podkrepi potrebo po takšnem programu in združevanje družbenih sredstev za osebnimi sredstvi. Zahtevajo pa hkrati garancijo za kvaliteto izvedenih aktivnosti, kvalitetno uporabo sredstev, družbeni nadzor nad izvajanjem programa in uporabe sredstev in seveda tudi kompletnost izvedenega programa. Ni mogoče pristajati, da bi med aktivnostmi v IV. samoprispevku kakorkoli poskušali zmanjševati obseg posameznih programov.

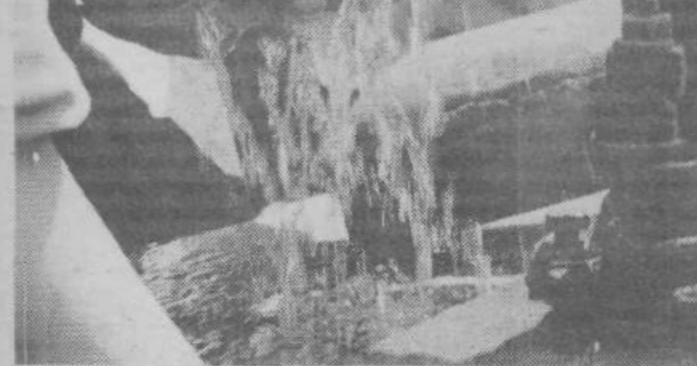
To je izrecna zahteva občanov, ki vztrajajo pri programih in tudi njegovi kompletni izvedbi. Zato so tudi izrazili zaskrbljenost, ali smo sposobni tako zahtevan program in zahtevno finančno konstrukcijo desetih finančnih virov

naša na sistem v celoti in dokazuje z neobvladovanjem gospodarskih tokov, z neuspešno stabilizacijo, slabšanjem socialne varnosti ob stalnem, občutnem naraščanju cen, najbolj zaskrbiljujoča ugotovitev.

2. Obveščanje, predvsem pa njegova kvaliteta, ki pa ima osnovo v strokovni informaciji, ni zadovoljivo, čeprav je aktivnost predvsem Dnevnik in Radio Glas Ljubljane občutna in stalna. Odsotnost je pri drugih sredstvih javnega obveščanja občutna in to še predvsem pri televiziji. Vendar kljub temu ni mogoče slabe udeležbe napraviti slabi ali slabši kakovosti obvestil, ki so jih dobila vsa gospodinjstva. Poudariti pa je treba, da smo hkrati tudi z občinskim glasilom vsa gospodinjstva obveščali o aktivnostih in rezultatih javne razprave.

3. Komunalna skupnost in komunalne organizacije niso pokazale sposobnosti, da bi delo opravile kvalitetno. Pogosto spreminjanje že sprejetih programov, slabo delo in organiziranost, nekoordinirano delo z drugimi OZD, ki ga je bilo mogoče posebej spremljati ob gradnji Zaloške ceste, ta trenutke ne daje garancije za kvaliteto uredništev programa.

4. Program samoprispevka IV ne more nadomestiti stalne skrbi za varovanje okolja in ne naprav za čiščenje in uvajanje boljših, kvalitetnejših tehnologij v organizacijah združenega dela, ki niso vključene v program IV. samoprispevka. Zato je toliko pomembnejša stalna skrb za varovanje okolja in dolžnost organizacij združenega dela, da v skladu s skupnimi družbenimi stališči z neposrednimi programi in plani zagotove kvalitetnejše

— vključijo s krediti — uspešno uresničiti.

● Stališča sekcije razprave o prometnem središču ter urejanju grajskega pobočja, 17. 9. 1986 v kulturnem domu Španski borci

UDELEŽENCI SEKCIJE SO NA OSNOVI STROKOVNIH RAZLAG IN RAZPRAVE OBLIKOVALI SKUPNA ENOTNA STALIŠČA O PROMETNEM SREDIŠČU TER UREJANJU GRAJSKEGA POBOČJA:

1. Oba projekta sodita v skupni program samoprispevka IV pod geslom »Za čisto in zdravo okolje«.
- Občani menimo, da je bila informacija o obeh projektih do sedaj pomanjkljiva in je zato povzročala različna, tudi odklonilna stališča.
- Na osnovi dodatnih informacij sekcija ugotavlja, da je načrtovan program gradnje prometnega središča v programu samoprispevka IV šele osnova za njegovo izgradnjo, ki jo financirajo drugi nosilci programa, posebno v Železniško gospodarstvo in Integral. Drugi investitorji morajo zato zagotoviti nadaljevanje gradnje prometnega središča.
- Zgrajeno prometno središče z javnimi parkirnimi površinami, ki so osnova za njo hkrati tudi sestavni del programa samoprispevka IV, pomeni tudi boljšo in dolgoročno prometno ureditev ter izboljšanje življenjskega okolja.
- Ureditev grajskega pobočja, ki sedaj pomeni stalno nevarnost za občane stare Ljubljane in staro mestno jedro, skupaj s simbolom Ljubljane — Ljubljanskim gradom, vključuje odstranitev nevarnosti drsenja pobočja, nadomestitev nevarnega drevoja in primerno ozelenitev, ureditev osnovnih komunalnih in energetskih vodov, ki so osnova tudi za hitrejšo obnovo gradu in preskrbo z vodo občanov, ki so do sedaj ob izpadu električne energije ostajali brez nje.
- Takšno ugotovitev gotovo pomeni popolnoma novo pridobitvah, ki jih zagotavlja načrtovana ureditev grajskega pobočja. Sekcija poudarja ozelenitev kot pomemben prispevek za čisto in zdravo okolje in označuje grajsko pobočje z gradom za ponos in simbol mesta, ki smo ga žal močno zanemarili in je skrajni čas, da to popravimo.

varovanje okolja in odstranilo onesnaževalce.

5. Občani, ki torej niso odklonili ne samoprispevka ne programa samoprispevka v celoti, oziroma odklonilo stališče ni bilo izraženo, so vendar dosejati v javni razpravi o vseh pripombah podkrepi potrebo po takšnem programu in združevanje družbenih sredstev za osebnimi sredstvi. Zahtevajo pa hkrati garancijo za kvaliteto izvedenih aktivnosti, kvalitetno uporabo sredstev, družbeni nadzor nad izvajanjem programa in uporabe sredstev in seveda tudi kompletnost izvedenega programa. Ni mogoče pristajati, da bi med aktivnostmi v IV. samoprispevku kakorkoli poskušali zmanjševati obseg posameznih programov.

To je izrecna zahteva občanov, ki vztrajajo pri programih in tudi njegovi kompletni izvedbi. Zato so tudi izrazili zaskrbljenost, ali smo sposobni tako zahtevan program in zahtevno finančno konstrukcijo desetih finančnih virov

naša na sistem v celoti in dokazuje z neobvladovanjem gospodarskih tokov, z neuspešno stabilizacijo, slabšanjem socialne varnosti ob stalnem, občutnem naraščanju cen, najbolj zaskrbiljujoča ugotovitev.

2. Obveščanje, predvsem pa njegova kvaliteta, ki pa ima osnovo v strokovni informaciji, ni zadovoljivo, čeprav je aktivnost predvsem Dnevnik in Radio Glas Ljubljane občutna in stalna. Odsotnost je pri drugih sredstvih javnega obveščanja občutna in to še predvsem pri televiziji. Vendar kljub temu ni mogoče slabe udeležbe napraviti slabi ali slabši kakovosti obvestil, ki so jih dobila vsa gospodinjstva. Poudariti pa je treba, da smo hkrati tudi z občinskim glasilom vsa gospodinjstva obveščali o aktivnostih in rezultatih javne razprave.

3. Komunalna skupnost in komunalne organizacije niso pokazale sposobnosti, da bi delo opravile kvalitetno. Pogosto spreminjanje že sprejetih programov, slabo delo in organiziranost, nekoordinirano delo z drugimi OZD, ki ga je bilo mogoče posebej spremljati ob gradnji Zaloške ceste, ta trenutke ne daje garancije za kvaliteto uredništev programa.

4. Program samoprispevka IV ne more nadomestiti stalne skrbi za varovanje okolja in ne naprav za čiščenje in uvajanje boljših, kvalitetnejših tehnologij v organizacijah združenega dela, ki niso vključene v program IV. samoprispevka. Zato je toliko pomembnejša stalna skrb za varovanje okolja in dolžnost organizacij združenega dela, da v skladu s skupnimi družbenimi stališči z neposrednimi programi in plani zagotove kvalitetnejše

— vključijo s krediti — uspešno uresničiti.

● Stališča in sklepi sekcije razprave o centralni čistilni napravi v Zalogu in centralni deponiji na Barju, v Zalogu 4. 9. 1986

Občani, zbrani na sekcijski razpravi o centralni čistilni napravi in centralni sanitarni deponiji kot sestavinama akcije za hitrejšo odpravljanje onesnaževalcev vode in zraka ter boja za zdravo in čisto okolje, so na osnovi strokovnih razlag oblikovali skupna in enotna stališča:

1. Obe napravi pomenita za skupni program boja za zdravo in čisto okolje, ki je hkrati geslo programa IV. samoprispevka, njegovo osnovo. Zato tudi v celoti sodita v skupni program in skupno akcijo za združevanje družbenih in osebnih sredstev in tako hitrejšo ureditev zgornjih problemov. Hkrati pomenita, predvsem centralna čistilna naprava, tudi materialno in moralno gvozdost do občanov sosednjih občin ob Savi, ki jim sedaj onesnaženi simbol Slovenije močno onesnažuje življenjsko okolje z odplakami, ki so rezultat življenja in dela našega mesta.
2. Samo izgradnja centralnega kanalskega sistema ne rešuje problema in zato nujno zahteva tudi čiščenje odplak in onesnažene vode s centralno čistilno napravo, ki pa jo moramo zgraditi ob sotočju Ljubljanice in Save in hkrati zagotoviti tudi neprekinjeno gradnjo obeh načrtovanih faz, čeprav je v programu samoprispevka načrtovano sofinanciranje samo I. faze gradnje.
3. Sekcija zahteva strokovno garancijo, da izgradnja centralne čistilne naprave v Zalogu ne bo povzročila še večje ekološke katastrofe severovzhodnega dela občine, kot smo ji danes že. Centralna čistilna naprava mora pomeniti in zagotoviti izboljšanje življenjskega okolja tudi za neposredne sosedbe bodočega objekta.
4. Občani ugotavljamo, da krajanom krajevne skupnosti Zaloga niso bili posredovani zadovoljivi strokovni odgovori na zahtevo po preizkusu lokacije za centralno čistilno napravo v sotočju Ljubljanice in Save. Javno razpravo o programu samoprispevka IV je treba združiti z javno razpravo o zazidalnem načrtu, ki vsebuje tudi lokacijo centralne čistilne naprave.
5. Poleg javne razgibitve zazidalnega načrta je potrebno pripraviti tudi načrt prometne ureditve tako, da lahko načrtovana sredstva za ureditev prometne ceste za dnevni prevoz blata iz centralne čistilne naprave v sanitarno deponijo združimo z drugimi sredstvi in ne načrtujemo samočasne in zasilne prometne rešitve.
6. Predlog mora biti pripravljen v času javne razprave.
7. Sekcija v celoti sprejema program centralne sanitarne deponije na Barju, ki hkrati pomeni pomemben prispevek za varovanje okolja za vse prebivalce mesta tako kot to velja tudi za centralno čistilno napravo.
8. Sekcija bo nadaljevala delo v oktobru in novembru 1986 na osnovi odgovorov na njene zahteve, tako o problemu lokacije kot o garancijah, da bo centralna čistilna naprava izboljšala življenjske razmere in ne povzročila še slabših kot so danes.

● PRED RAZGRNITVIJO LOKACIJSKEGA NAČRTA ZA PRVO IZ VERIGE ELEKTRARN NA SAVI

Bodo elektrarne slovenske greznice?

Že dolgo so nam znane želje in potrebe, da tok reke Save energetsko bolje izkoristimo. Zato se že dolgo govori o verigi savskih hidroelektrarn. V slovenskem elektrogozdarstvu zatrjujejo, da bodo že decembra začeli pripravljati gradbišče za prvo savsko pretočno elektrarno na Vrhomem v laški občini. Naročena je oprema in v pripravi je tudi razpis za oddajo gradbenih del. Dana pa je tudi zelena luč za razgrnitev lokacijskega načrta za ureditev območja HE Vrhuvo.

V naši republiko letno porabimo okoli deset milijard kilovatlitrov elektrike. Že v prihodnjih desetih do petnajstih letih pričakujemo podvojitve porabe, ker pa v Sloveniji nimamo večjih virov energije, razen vodnih, smo se odločili graditi HE na Savi. Kmalu naj bi tako od Medvod do Mokrice zgradili kar 17 pretočnih elektrarn. Gradnja naj bi potekala v tako imenovanih verigah. V spodnji verigi, ki jo bomo naj-

prej gradili in v kateri bo sedem elektrarn, bomo kot prvo pričeli graditi HE Vrhuvo v laški občini. Vseh sedem elektrarn bo, ko bodo zgrajene, dalo okoli milijard kilovatlitrov ur. Pri današnjih porabi je to deset odstotkov, ko bodo zgrajene, pa bodo vse skupaj dajale le pet odstotkov takratne porabe energije v naši republici.

Vse skupaj bo seveda tudi zelo drago, pa vendar: električno energijo potrebujemo, to vemo vsi.

Prebivalci Posavja se sprašujejo, kakšni bodo vplivi Save na okolje, ko bo zgrajena celotna veriga. Ali bodo elektrarne postale slovenska greznica za umazanijo, ki teče po Savi? Ali imamo danes že odgovore, kam bomo odlagali to umazanijo, kaj bo s podtalnicami na Kraškem polju, kaj bo s termalnimi vodami tudi?

Na tej sveta za Krško polje se je porodila misel, da ne bi bilo od muh, če bi se za gradnjo celotne verige sprejeli republiški zakon, ki bi mnoge zavezoval, kaj morajo storiti ob gradnji elektrarn. Morda je to najboljše mogoče pojasniti pri dilemah o čisti Savi. Zakaj se Posavci bojujejo, da bodo elektrarne odlagališče umazanije?

Nedavno je kranjska občina dobila čistilno napravo, podobno načrtujejo na Jesenicah, o njej prav sedaj temeljito razpravljamo v okviru programa IV. samoprispevka v Ljubljani, tudi v Celju je potreba po mestni čistilni napravi v ospredju razprav. Vse kaže, da se obetajo boljše časi tudi za naša reka Savo. Posavci pa seveda vseno terjajo nedvoumne strokovno utemeljene odgovore in seveda tudi mero zagotavlja in odgovornosti. Če teh ne bo, če Ljubljanci in prebivalci drugih mest, povezanih s Savo, ne bomo pokazali večje pripravljenosti za gradnjo svojih čistilnih naprav, se bo pričetek gradnje elektrarn zavlekel, kar bo seveda vse skupaj močno podražilo. Se več pa bi seveda bilo škodo, in to trojne škode, če bi elektrarne postale slovenske greznice.

S. G.

Za boljši zrak ureditev grajskega pobočja in prometnega središča Ljubljane

Sekcija 17. septembra je vabila na obravnavo sanacije grajskega pobočja in komunalne ureditve potniške postaje Ljubljana, vendar so že kar na začetku navzoči drug za drugim ugotovljali, da naslov, povzet iz gradiva, za drugo od obravnavanih tem ni pravišnji. Gre namreč le za pripravo temeljev za gradnjo prometnega središča Ljubljane in ne že kar za gradnjo železniške in avtobusne postaje v Ljubljani. Nasploh so gradivo za ureditev mestnega središča in se zlasti grajskega pobočja očitali slabo pripravljenosti, saj so v njem nekatere stvari zelo nerodno razložene. Prav to ima za posledico, je bilo slišati na sekciji, da ljudje sprašujejo, zakaj sta sanacija grajskega pobočja in ureditev prometnega središča uvrščeni v program četrtega samoprispevka.

S sanacijo grajskega pobočja želimo ohraniti vegetacijo, ki bi preprečevala drsenje zemlje navzdol, obenem pa oskrbovala naše mesto s kisikom, saj zelenih površin ni nikoli preveč. Odstranili naj bi težka drevesa, ki ne sodijo na strmo grajsko pobočje, ogrožajo pa hiše pod njim, vendar bodo morali ravnati tako, da zaradi tega ne bo prišlo do erozije. To sicer delajo že sedaj, ven-

dar gre zaradi premalo denarja čiščenje prepočasi. Na pobočje bodo zasadili ustrezne zelenice. Hkrati s tem bi poskrbeli tudi za pravilen odvod meteoritnih voda in s tem tudi za varnost prebivalcev, ki živijo v tem delu našega mesta. Na grad naj bi obenem pripeljali tudi plin, uredili kanalizacijo in postavili zbiralnik za vodo. Ta bi bil na isti višini kot je zbiralnik na Rožniku, zagotav-

ljal pa bi v nekaterih predelih Ljubljane prebivalcem v višjih nadstropjih vodo tudi takrat, ko bi prišlo do prekinitve električnega toka.

Pri ureditvi prometnega središča Ljubljane ne gre za postavitev parkirne hiše, kot je morda razumeti iz gradiva, temveč za javne pokrite parkirne površine, ki bodo zaradi pomanjkanja prostora zgrajene pod zemljo, namenjene pa bodo vsem prebivalcem našega mesta, tako tistim, ki bodo potovali ali pa samo skočili po opravkih v sosednje ulice. Denar iz samoprispevka naj bi torej šel le za pripravo na začetek gradnje avtobusne in železniške postaje, saj je treba, razumljivo, najprej postaviti temelje, to je zgraditi tisti del, ki bo spodaj, pod zemljo.

Zakaj torej denar za to dvojce

iz četrtega samoprispevka? Dejali smo že, da je grajsko pobočje bogat vir kisika, po njemu so splejana prijetna sprehajališča za Ljubljance. Na vsak način moramo ohraniti to zeleno površino, jo zavarovati pred posledicami vode ali drugega neurja, prebivalcem pod grajskim pobočjem pa s tem omogočiti varnejše in prijetnejše bivanje. Za čistejši zrak pa naj bi poskrbeli tudi z ureditvijo novega prometnega središča v Ljubljani, saj je zdaj vsakomur jasno, koliko izpušnih plinov mora vdihati tisti, ki gre dopoldne ali popoldne mimo zdajšnje avtobusne postaje, da ne omenimo prometne gneče, v kateri se (zlasti pred prazniki) skorajda ni več mogoče gibati.

cije oziroma namena IV. samoprispevka občani niso izrazili, razen načelnega dvoma, ki ga je izrazil predsedstvo KK SZDL Jože Moškrič-Ciril.

Občani so v javnih razpravah v krajevnih skupnostih kljub maloštevilnosti izrazili vrsto pripomb, zahtev in mnenj ter nekaj spreminjavalnih predlogov.

Vsa stališča, ugotovitve, mnenja in pripombe smo zbrali ter jih v celoti objavljamo kot mnenja občinov in članov občinske organizacije skupaj s stališči in sklepi sekcijских razprav. Na vsa moramo odgovoriti v nadaljevanju javne razprave ob predlogu programa IV. samoprispevka.

a) Skupina občanov v Bizoviku sodi, naj komercialne objekte ali njihovo sanacijo — to je sanacijo Toplarnе, ureditev prometnega središča in tudi sanacijo grajskega pobočja gradimo in saniramo izven programa samoprispevka in zato združujemo sredstva direktno v cenah storitev.

b) Pogoste so sodbе, da program sanacije grajskega pobočja in predvsem ureditev prometnega središča, v javni razpravi označenega kot avtobusna postaja, ne sodijo v ekološki program.

c) Program čištilne naprave je treba načrtovati v celoti, torej tudi kemijsko čiščenje odplak, kar je tudi najučinkovitejša in najcenejša rešitev.

č) Sanacija Toplarnе je nujna in prioritarna akcija, ki jo moramo uresničiti za vsako ceno s kompletnim programom tako sanacije elektrofiltrskih naprav, odčrpljevalne naprave in novega dimnika. Nesprejemljivo je mnenje nekaterih občanov drugih občin, naj ostanki ostajajo kar tam, kjer danes onesnažujejo okolje.

d) Priključevanje individualnih kurilšč na daljinsko ogrevanje je potrebno natančneje predsta-

viti in odgovoriti, ali gradimo samo osnovo, tj. primarni vroevo za priključevanje 4000 individualnih kurilšč ali pa tudi priključevanje individualnih porabnikov s kompletnim sistemom toplotnih postaj ter katere objekte.

e) Občani v Zadvoru predlagajo, da se del sredstev samoprispevka prepusti krajevnim skupnostim za ureditev nekaterih lokalnih komunalnih naprav.

f) Občani v Bizoviku pa predlagajo, da program dopolnimo tudi z ureditvijo kanalizacije v naselju ter obnovo in zamenjavo dotrajane vodovodnega omrežja.

S stališči, priporočili in mnenji sekcijских razprav smo v celoti pozitivno ocenili objekte in naprave kot sestavni del programa IV. samoprispevka in takšno gradnjo tudi v celoti podprli. Upoštevati moramo tudi druga stališča, pripombe in mnenja.

Ob javni razpravi o programu IV. samoprispevka se občani opozorili tudi na slabosti doseganega dela.

1. Skupna je ocena in zahteva o presoji doseganega uporabnega sredstva, ki jih občani prispevajo za storitve v komunalnih, energetskih in drugih organizacijah združenega dela in skupnostih, tudi za razširjeno reprodukcijo. Občani sodijo, da sredstva niso vedno smotno uporabljena, poleg tega pa so tudi storitve pogosto slabo opravljene. Tako je bil posredno izražen tudi dvom v sistemsko organiziranost in njegoovo uspešnost. Ob opaženem oportunističnem čedšč, čemu bi razpravljali ali odločili, saj bomo plačali tako ali tako, je dvom v sedanjo organiziranost na komunalnem, energetskem ali vodnem področju, ki pa se pre-

Javna razprava podprla četrtega samoprispevka

(Nadaljevanje s 1. strani)

Razprave delegatov so ustno podane oceno javne razprave le še podkrepile, saj je bilo od vseh slišati temeljne značilnosti, in sicer, da so bile tokrat vse oblike razprav slabše obiskane, kot smo bili doslej vajeni, da so bile v razpravah dane številne kritike nosilcev investicij, zlasti na področju komunalne, pogoste so bile pripombe, da nalogi grajski hrib in prometno središče ne sodita v program ekoloških vprašanj in bi ju naj reševali izven programa samoprispevka in da so udeleženci razprav kljub pestrosti in različnosti stališč ter pogledov v celoti podprli potrebo, da se predlagani program IV. samoprispevka v Ljubljani uresniči, vendar z odločno zahtevo po odgovornosti pri finančnem, strokovnem in časovnem izvajanju nalog.

Javna razprava o osnutku programa IV. samoprispevka s sejo občinske konference še ni zaključena. Ta čas še teče v nekate-

● Poročilo in ocena o javni razpravi